

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра фізичної терапії, ерготерапії

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії

„___” серпня 2018 р. протокол № 1

Зав.каф _____ М.А.Мазепа

**ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ
ПРИ ОНКОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ”**

підготовки магістра

галузь знань _____ 01 Освіта _____

спеціальність 227 «фізична терапія, ерготерапія»

факультет фізичної терапії та ерготерапії

спеціалізація фізична терапія, ерготерапія

Розробник: канд. наук з фіз. виховання та спорту, доцент © Бас О.А.

Львів 2018

Практичне заняття № 1

ТЕМА МЕТАСТАЗУВАННЯ, ПРИНЦИПИ ПОШИРЕННЯ ПУХЛИН

Питання для обговорення:

1. Що таке метастаз, етапи метастазування
2. Шляхи метастазування
3. Закономірності поширення метастазів

Практичне заняття № 2

ТЕМА РІЗНОВИДИ ТА КЛАСИФІКАЦІЇ ДОБРОЯКІСНИХ ПУХЛИН

Питання для обговорення:

4. Що таке доброякісні пухлини, їх різновиди
5. Класифікації доброякісних пухлин
6. Клінічні прояви доброякісних пухлин
7. Особливості роботи фахівця фізичної терапії при доброякісних пухлинах

Практичне заняття № 3

ТЕМА ШКІРНІ ОЗНАКИ ОНКОЗАХВОРЮВАНЬ

Питання для обговорення:

1. Причини та особливості виникнення шкірних ознак онкозахворювань
2. Шкірні ознаки онкозахворювань
3. Відмінності та прояви шкірних ознак при різних онкозахворювань
4. Особливості та важливість візуального огляду пацієнта перед реабілітаційним втручанням.

Практичне заняття № 4

ТЕМА ФІЗИКАЛЬНЕ ОБСТЕЖЕННЯ ТА САМООБСТЕЖЕННЯ ПРИ ПІДОЗРІ НА ПУХЛИНУ. АНАТОМІЯ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ

Питання для обговорення:

1. Загальні принципи самообстеження;
2. Вивчення анатомічна будова молочної залози
3. Проведення самообстеження та фізикального обстеження молочних залоз;
4. Проведення самообстеження та фізикального обстеження лімфовузлів

Практичне заняття № 5

ТЕМА ХІМІО- ТА ПРОМЕНЕВА ТЕРАПІЯ, УСКЛАДНЕННЯ ПІСЛЯ ПРОВЕДЕНОГО ЛІКУВАННЯ

Питання для обговорення:

1. Різновиди лікування (медикаментозне (хіміотерапія), гормональне та променева терапія) Показання та проти показання до лікування.
2. Особливості проведення хіміо- і променевої терапії
3. Закономірності виникнення та розвитку ускладнень після проведення хіміо- та променевої терапії.
4. Класифікація та характеристика ускладнень залежно від термінів

виникнення та реакцій організму на проведене лікування.

Практичне заняття № 6

ТЕМА ХІРУРГІЧНЕ ЛІКУВАННЯ. РАННІ ТА ПІЗНІ ПІСЛЯОПЕРАЦІЙНІ УСКЛАДНЕННЯ. БУДОВА ЛІМФАТИЧНОЇ СИСТЕМИ.

Питання для обговорення:

1. Різновиди ранніх та пізніх післяопераційних ускладнень;
2. Характеристика та профілактика післяопераційних ускладнень;
3. найтиповіші ускладнення після операцій на черевній порожнині та грудній клітці.
 1. Особливості будови та функціонування лімфатичної системи.
 2. Різновиди та форми лімфостазу, його клінічні прояви
 3. Контрольна робота

Практичне заняття № 7

ТЕМА СКЛАДОВІ Й СТРУКТУРА РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ, ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ПРОГРАМ ПРИ ПУХЛИНАХ РІЗНОЇ ЛОКАЛІЗАЦІЇ

Питання для обговорення:

1. Алгоритм побудови програми фізичної реабілітації
2. Показання, протипоказання, застереження.
3. Розглядаються складові реабілітаційної програми, можливі варіанти поєднання засобів та методів реабілітації чи ерготерапії.

Практичне заняття № 8

ТЕМА РЕАБІЛІТАЦІЙНЕ ОБСТЕЖЕННЯ ПАЦІЄНТІВ ПРИ ОНКОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ РІЗНОЇ ЛОКАЛІЗАЦІЇ

Питання для обговорення:

1. Сучасні методи та інструменти реабілітаційного обстеження
2. Показання, протипоказання чи застереження до використання методів обстеження.
3. Особливості підбору методів обстеження відповідно до виявленого порушення чи ускладнення

Практичне заняття № 9

ТЕМА ОСНОВИ МАНУАЛЬНОГО ЛІМФОДРЕНАЖУ. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ

Питання для обговорення:

1. Фізіологічний вплив на організм, методики виконання, принципи дозування та можливі модифікації лімфодренажного масажу.
2. Проведення мануального лімфо дренажу, показання та протипоказання
3. принципи дозування та можливі модифікації лімфодренажного масажу, залежно від ступеня лімфостазу
4. Практична демонстрація лімфодренажу та практикування впродовж заняття.

Практичне заняття № 10
ТЕМА ОСНОВИ ЛІМФАТИЧНОГО САМОМАСАЖУ.
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ

Питання для обговорення:

1. Методики виконання, принципи дозування та можливі модифікації лімфодренажного самомасажу
2. Показання та протипоказання до лімфатичного самомасажу
3. Практична демонстрація самолімфодренажу та практикування впродовж заняття.

Практичне заняття № 11
ТЕМА КІНЕЗОТЕЙПУВАННЯ, ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ

Питання для обговорення:

1. Загальні принципи кінезотейпування, принципи та правила накладання тейпів, показання та протипоказання.
2. Правила проведення кінезотейпування
3. Практична демонстрація лімфодренажних методик, практикування впродовж заняття.

Практичне заняття № 12
ТЕМА БАНДАЖУВАННЯ, ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ

Питання для обговорення:

4. Загальні принципи бандажування, принципи та правила проведення, показання та протипоказання.
5. Методичні особливості проведення бандажування
6. Відеопрезентація різновидів та методик бандажування
7. Практична демонстрація методики бандажування, практикування впродовж заняття.

Практичне заняття № 13
ТЕМА ПУХЛИНИ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ. СИМПТОМАТИКА,
КЛІНІЧНІ ПРОЯВИ ТА ЛІКУВАННЯ. ПОНЯТТЯ ПРО
ПОСТМАСТЕКТОМІЧНИЙ СИНДРОМ. ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ
РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Питання для обговорення:

1. Симптоми та клінічні прояви пухлин молочної залози залежно від їх локалізації
2. Ускладнення, які виникають після оперативного лікування пухлин молочної залози
3. Поняття про постмастектомічний синдром.
4. Особливості побудови реабілітаційної програми
5. Ситуаційні завдання.

Практичне заняття №14

ТЕМА ПУХЛИНИ ЛЕГЕНЬ. СИМПТОМАТИКА, КЛІНІЧНІ ПРОЯВИ ТА ЛІКУВАННЯ. ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Питання для обговорення:

1. Симптоми та клінічні прояви пухлин легень залежно від локалізації.
2. Різновиди лікування та ускладнення, які можуть виникати.
3. Особливості побудови реабілітаційної програми при пухлинах легень або після їх лікування,
4. Ситуаційні завдання.

Практичне заняття № 15

ТЕМА ПУХЛИНИ КРОВІ ТА ЛІМФАТИЧНОЇ СИСТЕМИ. СИМПТОМАТИКА, КЛІНІЧНІ ПРОЯВИ ТА ЛІКУВАННЯ. ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Питання для обговорення:

1. Симптоми та клінічні прояви пухлин крові та лімфатичної системи
2. Особливості та різновиди лікування при пухлинах крові та лімфатичної системи
3. Особливості побудови реабілітаційної програми при пухлинах або після їх лікування
4. Особливості побудови реабілітаційної програми
5. Ситуаційні завдання.

Практичне заняття № 16

ТЕМА ПУХЛИНИ ГОЛОВНОГО МОЗКУ. СИМПТОМАТИКА, КЛІНІЧНІ ПРОЯВИ ТА ЛІКУВАННЯ. ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ.

Питання для обговорення:

1. Різновиди пухлин, загальні та вогнищеві симптоми та клінічні прояви пухлин головного мозку залежно від їх локалізації.
2. Різновиди лікування та ускладнення, які можуть виникати.
3. Особливості побудови реабілітаційної програми при пухлинах головного мозку або після їх лікування
4. Ситуаційні завдання.

Практичне заняття № 17

ТЕМА ПУХЛИНИ СПИННОГО МОЗКУ. СИМПТОМАТИКА, КЛІНІЧНІ ПРОЯВИ ТА ЛІКУВАННЯ. ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Питання для обговорення:

1. Симптоми та клінічні прояви пухлин спинного мозку залежно від їх локалізації.
2. Різновиди лікування та ускладнення, які можуть виникати
3. Особливості побудови реабілітаційної програми при пухлинах спинного мозку або після їх лікування
4. Ситуаційні завдання.

Практичне заняття № 18

ТЕМА ПУХЛИНИ ШКІРИ, КІСТОК ТА М'ЯКИХ ТКАНИН. СИМПТОМАТИКА, КЛІНІЧНІ ПРОЯВИ ТА ЛІКУВАННЯ. ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Питання для обговорення:

1. Симптоми та клінічні прояви пухлин шкіри, кісток та м'яких тканин залежно від їх локалізації.
2. Різновиди лікування та ускладнення, які можуть виникати
3. Особливості побудови реабілітаційної програми при пухлинах шкіри, кісток та м'яких тканин або після їх лікування
4. Ситуаційні завдання.

Практичне заняття № 19

ТЕМА ПУХЛИНИ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ. СИМПТОМАТИКА, КЛІНІЧНІ ПРОЯВИ ТА ЛІКУВАННЯ. ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ.

Питання для обговорення:

1. Симптоми та клінічні прояви пухлин шлунково-кишкового тракту залежно від їх локалізації.
2. Різновиди лікування та ускладнення, які можуть виникати.
3. Особливості побудови реабілітаційної програми при пухлинах шлунково-кишкового тракту або після їх лікування
4. Ситуаційні завдання.
5. Контрольна робота

Практичне заняття № 20

ТЕМА ПІДСУМКОВЕ ЗАНЯТТЯ

Питання для обговорення:

1. Студенти здають практичний модуль.
2. Підведення підсумків за семестр.

Рекомендована література

Основна:

1. Бас О. А. Фізична реабілітація жінок другого зрілого віку після мастектомії в післяопераційному періоді : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : [спец.] 24.00.03 "Фізична реабілітація" / Бас Ольга Андріївна ; ЛДУФК. – Львів, 2011. – с. 20.
2. Білинський Б. Т. Онкологія : [підручник] / Б. Т. Білинський, Н. А. Володько, А. І. Гнатишак. – Київ : Здоров'я, 2004. – 528 с.
3. Грушина Т. И. Реабилитация в онкологии: физиотерапия. – Москва : ТЭОТАР-Медиа, 2006. – С. 46–59.
4. Дрижак В. І. Рак молочної залози : [навч. посіб.] / В. І. Дрижак, М. І. Домбрович. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2005. – 152 с.

5. Клиническое руководство по кинезиологическому тейпированию / под ред. М. С. Касаткина, Е. Е. Ачкасова. – Москва, 2017. – 336 с.
6. Клінічна онкологія : навч. посіб. / В. А. Коссе, І. М. Бондаренко, В. Є. Машталер [та ін.] ; за ред. проф. В. А. Коссе, д.м.н. І. М. Бондаренко. – Дніпропетровськ : Арт-прес 2002. – 240 с.
7. Макарова В. С. Комплексная физическая противоопухолевая терапия в лечении лимфедем. Медицинская технология / Макарова В. С., Выренков Ю.Е. – Москва : Лимфа, 2014. – 120 с.
8. Медсестринство в онкології : підручник / Л. М. Ковальчук, О. М. Парійчук, І. І. Романишин [та ін.] ; за ред. Л. М. Ковальчука. – Київ : Медицина, 2013. – 512 с.
9. Мика К. Реабилитация после удаления молочной железы / пер. с польск. – Москва : Мед. литература, 2008. – 144 с.
10. Мухін В. М. Фізична реабілітація : підручник / В. М. Мухін. – Київ : Олімпійська література, 2005. – 470 с.
11. Одинець Т. Фізична реабілітація жінок з постмастектомічним синдромом : монографія / Тетяна Одинець. – Львів : ЛДУФК, 2017. – 400 с.
12. Реабилитация онкологических больных / под ред. В. Н. Герасименко. – Москва : Медицина, 1988. – 272 с.
13. Lymphedema Management: The comprehensive Guide for Practitioners 2-E, by J. E. Zuther. Thieme, 2009.

Допоміжна:

14. Бас О. Алгоритмізація процесу фізичної реабілітації жінок прооперованих з приводу онкопатології молочної залози / Ольга Бас // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. Вінницького держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2014. – Вип. 18, т. 2. – С. 271–277.
15. Бас О. Маркетинг як важлива складова активізації розвитку фізичної реабілітації в Україні / О. Бас, М. Бас-Юрчишин // Економіко-соціальні відносини в галузі фізичної культури та сфери обслуговування : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Львів, 2017. – С. 50–52.
16. Бас О. А. Програма фізичної реабілітації жінок після мастектомії і відповідно до періодів відновлення / Бас О.А. // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М.П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : [зб. наук. пр.]. – Київ, 2017. – Вип. 5К (86) 17. – С. 29–31.
17. Бас О. Реабілітаційне обстеження жінок після мастектомії / Ольга Бас // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2008. – Вип. 12, т. 3. – С.22 – 25.

18. Бас О. А. Реабілітація жінок після мастектомії / Бас О. А. // Фізична реабілітація – здобутки, проблеми, перспективи : матеріали Всеукр. наук. конф. – Львів, 2009. – С. 10–14.
19. Грушина Т. И. Лечебная физкультура при постмастэктомическом отеке / Грушина Т. И. // Советская медицина. – 1991. – № 4. – С. 93–94.
20. Дитяча онкологія : підручник / за ред. О. С. Дудніченка, Г. І. Климнюка. Харків : Факт, 2013. – 400 с.
21. Ключиков А. И. Тейпирование и применение кинезиотейпа в спортивной практике : метод. пособие / А. И. Ключиков. – Москва : РАСМИРБИ, 2009. – 140 с.
22. Маркс В. О. Ортопедическая диагностика : руководство-справочник / В. О. Маркс. – Таганрог : Прогрес, 2001. – 512 с.
23. Медицинская реабилитация : руководство для врачей / под ред. В. А. Епифанова. – 2-е изд., испр.и доп. – Москва : МЕДпресс-информ, 2008. – 352 с.
24. Музика Ф. В. Анатомія людини : навч. посіб. / Музика Ф. В., Гриньків М. Я., Куцериб Т. М. – Львів : ЛДУФК, 2014. – 360 с.
25. Одинець Т. Є. Теоретико-методологічні засади фізичної реабілітації жінок з постмастектомічним синдромом : автореф. дис. ... д-ра наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.03 „Фізична реабілітація” / Одинець Тетяна Євгенівна ; Львів. держ. ун-т фіз. культури. – Львів, 2018. – 40 с.
26. Одинець Т. Є. Проблема фізичної реабілітації жінок з постмастектомічним синдромом / Одинець Т. Є., Бріскін Ю. А. // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. – Вінниця, 2017. – Вип. 3(22). – С. 595–599.
27. Одинець Т. Організаційна компонента концепції фізичної реабілітації жінок з постмастектомічним синдромом / Т. Одинець, Ю. Бріскін // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. Вінницьк. держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2016. – Вип. 20. – С. 540–544.
28. Онкологія / І. Б. Щепотін, В. Л. Ганул, І. О. Клименко [та ін.] ; за ред. проф. І. Б. Щепотіна. – Київ : Книга плюс, 2006. – 496с.
29. Онкологія : підручник для мед. ВНЗ IV р. а. / за ред. Г. В. Бондаря, Ю. В. Думанського, О. Ю. Поповича. – Київ : Медицина, 2013. – 544 с.
30. Реабилитация онкологических больных при функционально-щадящем лечении / под ред. В. И. Чиссова, В. О. Ольшанского, В. И. Борисова. – Москва : [б. и.], 1995. – 250 с.
31. Реабилитация онкологических больных / В. Н. Герасименко, Ю. В. Артюшенко Ю. В., Амирасланов А. Т. [и др.]. – Москва : Медицина, 1988. – 272 с.

32. Шкалы, тесты и опросники в медицинской реабилитации / под ред. А. Н. Беловой, О. Н. Щепетовой. – Москва : Антидор, 2002. – 440 с.
33. Effect of water physical therapy on quality of life in breast cancer survivors / Tetiana Odynets, Yuriy Briskin, Alina Perederiy, Maryan Pityn, Iryna Svistelnik // [Physiother Theory Pract.](#) – 2018. – N 26(4). – P. 11–16.
34. Effectiveness of individualized physical rehabilitation programs on post-mastectomy pain in breast cancer survivors / Tetiana Odynets, Yuriy Briskin, Oleh Sydorko, Valeria Tyshchenko, Sergiy Putrov // [Physiother Theory Pract.](#) – 2018. – Vol. 26(3). – P. 1–5.
35. Features of heart rate variability in breast cancer survivors with various types of attitude to the disease / Evgen Prystupa, Tetiana Odynets, Yuriy Briskin, Iryna Svistelnik // *Advances in Rehabilitation=Postępy Rehabilitacji.* – 2018. – Vol. 3. – P. 5–9.

Інформаційні ресурси інтернет:

36. Автореферати дисертацій галузі фізичної культури і спорту : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – Кн. 5 „Фізична реабілітація”. – 77 с. – Режим доступу: http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/247/1/Fiz_reb.pdf
37. Бас М. А. Проблема фізичної реабілітації у процесі добровільного медичного страхування в Україні [Електронний ресурс] / Бас М. А., Бас О. А. // *Спортивна наука України.* – 2011. – № 7. – С. 85 – 96. – Режим доступу : <http://www.sportscience.org.ua/index.php/Arhiv.html>
38. Козырева О. В. Физическая реабилитация. Лечебная физическая культура. Кинезитерапия : учеб. словарь-справочник / О. В. Козырева, А. А. Иванов. – Москва : Советский спорт, 2010. – 280 с. – Режим доступа: <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/17813/1pdf>
39. Одинець Т. Є. Теоретико-методологічні засади фізичної реабілітації жінок з постмастектомічним синдромом : дис. ... д-ра наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.03 / Одинець Тетяна Євгенівна. – Львів, 2018. – 527 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/11341>
40. Фізична реабілітація в онкології : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 31 с. – Режим доступу:
41. Zuther [Joachim E.](#) Lymphedema management: the comprehensive guide for practioners [Electronic resourse] / [Joachim E. Zuther](#) // Thieme. – 2005 – P. 270. – Access mode : <http://books.google.com.ua>

42. Wittlinger [G.](#) Textbook of Dr. Vodder's manual lymph drainage [Electronic resource] / [Günther Wittlinger](#), [Hildegard Wittlinger](#) // Thieme. – 2004 – 135 p.
– Access mode : <http://books.google.com.ua>.